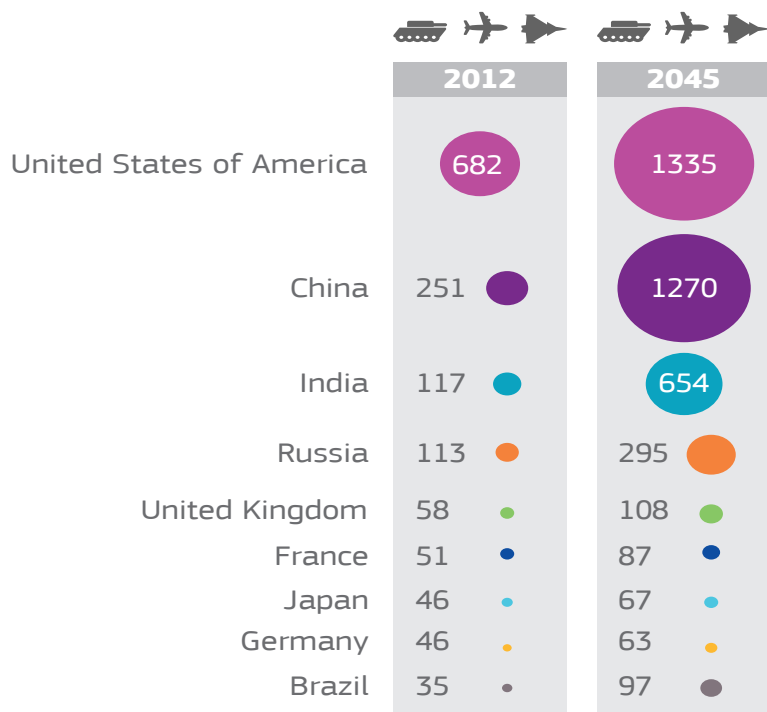

СПОЉНА, БЕЗБЕДНОСНА И ОДБРАМБЕНА ПОЛИТИКА ЕУ

ЗСПП - ЗБОП

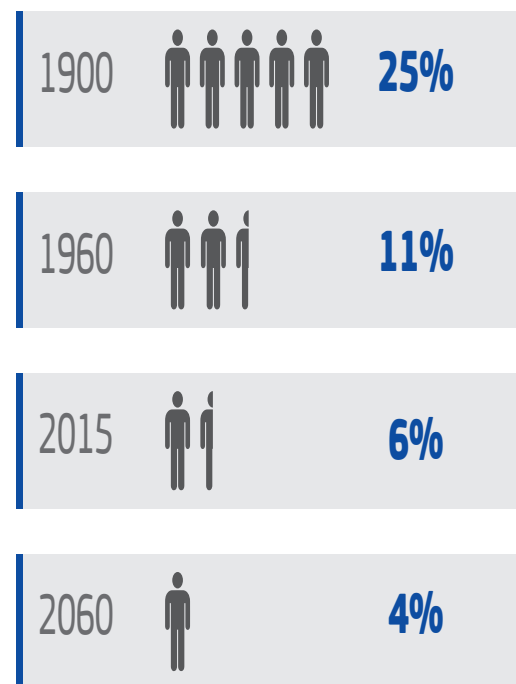
Инструменти тврде моћи

Defence expenditure is expected to double for most major defence spenders by 2045 (in billion USD)

Source: Stockholm International Peace Research Institute

Europe represents a falling share of the world population

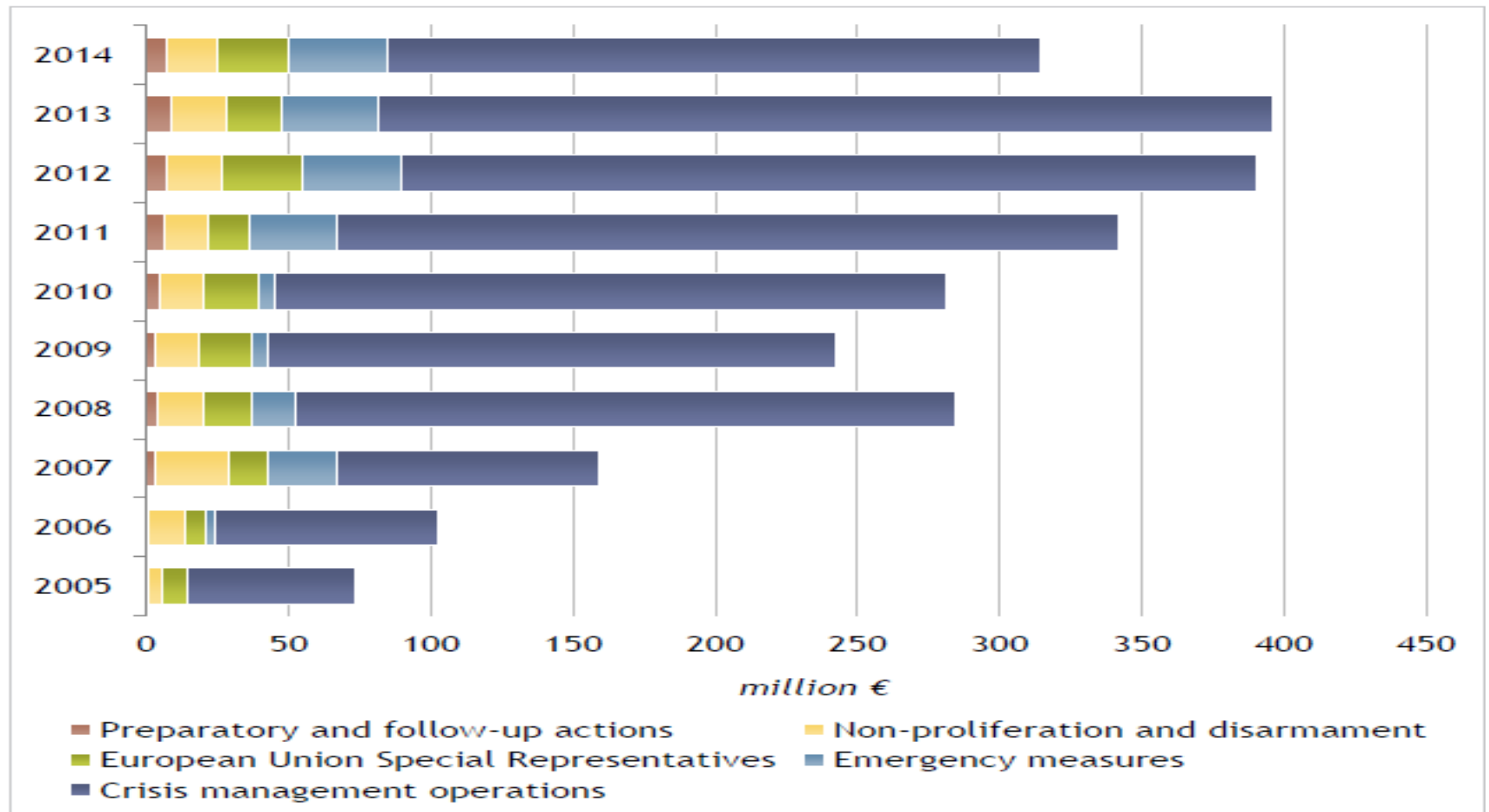
Source: UN Statistical Division and Eurostat, EU27

Буџет ЗСБП
2014-2020

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total	Average allocation/Year
314.1	320.5	326.7	333.4	340.0	346.9	353.9	23,335	333.6

Буџет ЗСБП

FIGURE 10: BUDGET, CHAPTER 19 03: CFSP 2005-2014

ЗСБП/ЗБОП краћи историјат

- Бриселски споразум (1948)
- Европска политичка заједница и Европска одбрамбена заједница (1954)
- ЗЕУ – Западноевропска унија (1954)
- Европска политичка сарадња (1970)
- Уговор из Мастрихта – Заједничка спољна и безбедносна политика (1992)
- Европска безбедносна и одбрамбена политика (1999)
- Лисабонски уговор (2009)

Карактеристике ЗСБП:

- ЗСБП обухвата “**све области спољне политике** и сва питања која се односе на безбедност Уније” .
- ЗСБП **дефинишу** Европски савет и Савет.
- Основно је правило да се одлуке доносе **једногласно**. У одређеним случајевима, могуће је доносити одлуке и квалификованом већином (члан 31 став. 2 УЕУ).
- Не усвајају се **утуживи законодавни акти** у смислу УФЕУ. ЕС и Савет усвајају опште акте обавезујуће за државе чланице,
- Форма правних аката који се доносе је **ОДЛУКА (decision)**,
- **Суд ЕУ нема надлежност** и не оцењује законитост одлука донетих у оквиру ЗСБП, са изузетком санкција које се односе на појединце и поделе надлежности између ЗСБП и других видова међународног деловања ЕУ (члан 40 УЕУ)

ЗСБП у Лисабонском уговору- новине

- **Клаузула о међусобној помоћи**– *“If a Member State is the victim of armed aggression on its territory, the other Member States shall have towards it an obligation of aid and assistance by all the means in their power, in accordance with article 51 of the United Nations charter”*
- **Клаузула солидарности**– *“Should a Member State be the object of a terrorist attack or the victim of a natural or man-made disaster, the other Member States shall assist it at the request of its political authorities.”*
- **Стална структурна сарадња** – *“those Member States whose military capabilities fulfil higher criteria and which have made more binding commitments to one another in this area with a view to the most demanding missions.”*
- **Флексибилност у сарадњи у области одбране**
 - ▣ Сарадња и координација органа управе задужених за националну безбедност (чл. 73)
 - ▣ Стварање Европске одбрамбене агенције (чл. 45.2)
 - ▣ Препознаје се право неутралних држава чланица да очувају своју политику неутралности, као што се поштују обавезе из чланства у НАТО које преузимају чланице ЕУ
- **Нове институције:**
 - ▣ Европска спољнополитичка служба
 - ▣ Европска одбрамбена агенција

Циљеви ЗСБП – члан 3 Лисабонског уговора

- заштита вредности на којима је заснована Унија, основних интереса, безбедности, независности и интегритета
- учвршћивање и подршка демократији, владавини права, људским правима и начелима међународног права
- очувања мира, спречавања сукоба и јачања међународне безбедности у складу са циљевима и начелима Повеље Уједињених нација, начелима Хелсиншкога завршног акта и циљевима Париске повеље, укључујући и оне који се односе на спољне границе
- подршка одрживом привредном и социјалном развоју, као и развоју заштите животне средине, а првенствено ради искорењивања сиромаштва
- подстицање интеграције свих земаља у светско тржиште, укључујући и поступно укидање ограничења у међународној трговини
- пружање помоћи становништву, државама и регонима погођеним природним непогодама или несрећама изазваним људским деловањем
- промоција међународног система утемељеног на снажнијој мултилатералној сарадњи и добром глобалном управљању.

ЗСБП у свету који се мења

2003 окружење ЕСБ

- ▣ 11. септембар – борба против тероризма
- ▣ Интервенција у Ираку
- ▣ Концепт “Старе и нове Европе” за САД
- ▣ Сарадња са УН

Ефективни
мултилатерализам

2016 окружење ЕУГС

- ▣ Финансијска и криза јавног дуга
- ▣ “Арапско пролеће”
- ▣ Борба против тероризма
- ▣ Миграције
- ▣ Сукоби у Грузији, Сирији, Украјини
- ▣ Терористички напади
- ▣ *Brexit*

Принципијелни
прагматизам

Глобална стратегија ЕУ

Доктрина - Принципијелни прагматизам

- Пет приоритета спољне и безбедносне политике.
 1. **Безбедност Уније** (ЗБОП, борба против тероризма, сајбер и енергетска безбедност, стратешке комуникације)
 2. Државна и друштвена **еластичност** (*resilience*) у суседству (укључујући и ефективнију политику миграција која се фокусира на узроке проблема и земље транзита)
 3. **Интегрисан приступ** конфликтима и кризама (превенција, стабилизација, политичко-економски узроци)
 4. **Кооперативни регионални пореци** у Европи (осуда активности Русије у Украјини, али и селективна сарадња у другим регионима по различитим питањима)
 5. **Мултилатерализам** и систем заснован на правилима међународног и глобалног управљања (пожељне измене у оквиру система УН)

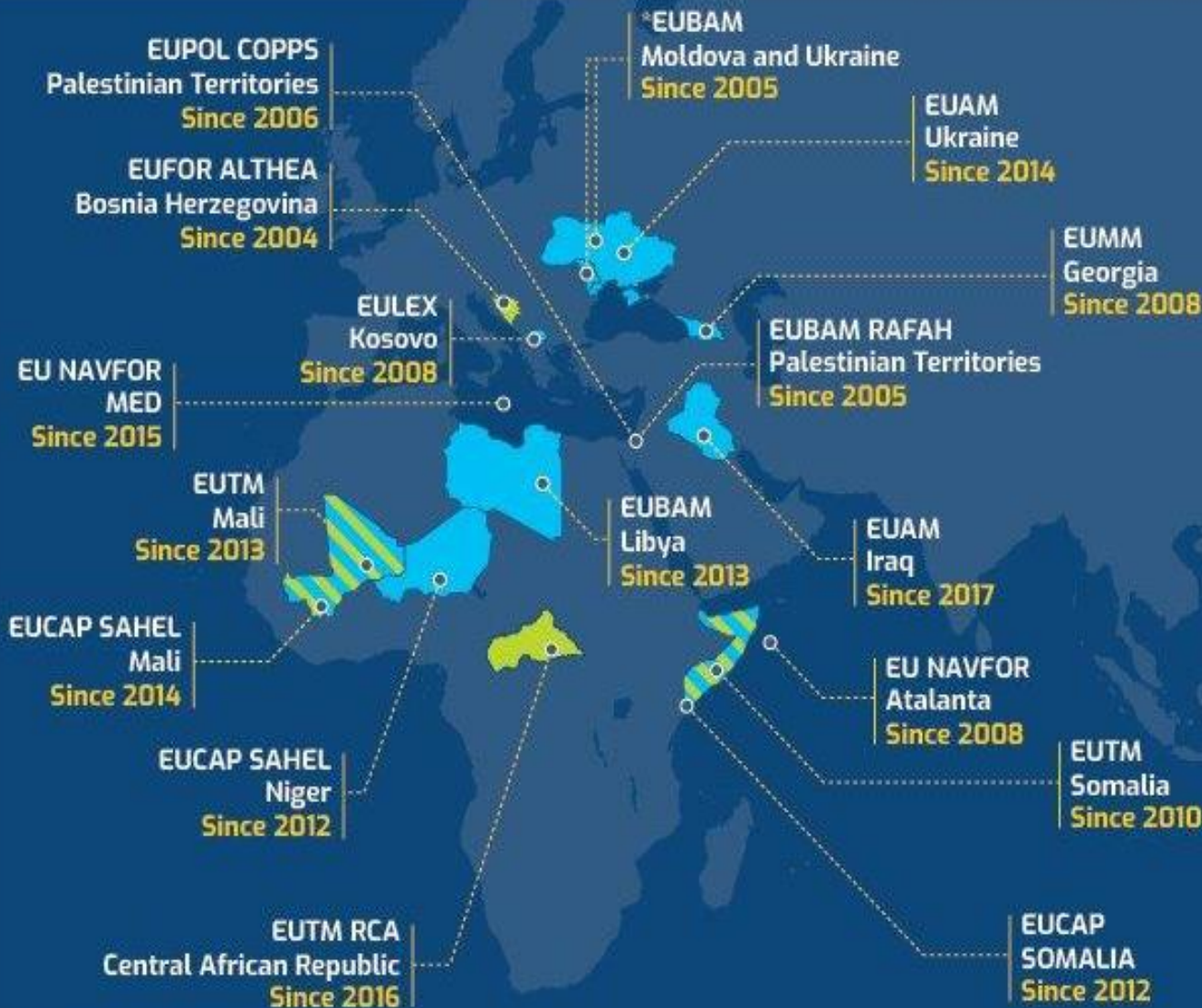
Чему служи ЗСБП?

1. Да одговори на заједничке изазове, ризике и претње и да помогне унапређењу националних одбрамбених капацитета
 2. Одржање међународног мира и безбедности учешћем у МНО
1. Подсетимо се Стратегије (ЕУ са ГС):
 1. **ЕУ и национални капацитети, сајбер, борба против тероризма, енергетска безбедност, стратешка комуникација**
 2. *PESCO*, ЕДА, сет мера у осталим политикама ЕУ
 2. Задачи ЗСБП– спектар мисија:
 1. *joint disarmament operations, humanitarian and rescue tasks, military advice and assistance tasks, conflict prevention and peace-keeping tasks, tasks of combat forces in crisis management, including peace-making and post-conflict stabilization.*
-
-

“Сврха политике је да се формирају заједнички Европски одбрамбени капацитети.”

EUROPEAN UNION CSDP MISSIONS AND OPERATIONS 2018

Military Missions/Operations
 Civilian Missions

6 on-going military Missions/Operations

10 on-going civilian Missions

More than **5,000** people currently deployed

Objectives:

keeping the peace, preventing conflicts
strengthening international security,
supporting the rule of law, prevention
of human trafficking and piracy.

*This Mission is not managed within CSDP structures, but its objectives are very similar to the other Missions, so we include it here

Институције и процес доношења одлука у ЗСБП

Европски савет
(шефови држава или влада)

Дефинише смернице

Савет за спољне послове

Комитет сталних представника (COREPER)

Тела која доносе одлуке
саветодавна тела

председава

Комитет за политику и безбедност (PSC)

Висока представница
шефица Европске службе за спољне послове

саветује

саветује

ex Генерални секретаријат Савета

Комитет за цивилне аспекте управљања кризама (CIVCOM)

Војни комитет ЕУ (EUMC)

Одељење за планирање и рано упозорење

Ситуациони центар (SITCEN)

Војни штаб ЕУ (EUMS)

Планирање и управљање цив. капацитетима (CPCC)

Усклађивање у поглављу 31 постиже се усклађивањем на...

- Глобалном стратегијом ЕУ, спољнополитичким ставовима (људска права)
- Прописима у домену
 - Трговине наоружањем и војном опремом (АТТ)
 - Извоз НВО и технологије (ЗП 2008/944/ЦФСП)
 - Трговине робом двоструке намене (Регулатива 428/2009)
 - Спречавања ширења оружје за масовно уништење (*ВМД Стратегу*)
 - Лаког и стрељачког наоружања (САЛW Стратегу)
 - Нуклеарне, хемијске, биолошке заштите
 - Међусекторских питања (јавне набавке у области одбране Директива 2009/81/ЕЗ, заштита података Одлука Савета 2011/292/ЕУ)
 - Одлука Савета о заштити тајних података ЕУ (2013/488/ЕУ)
- Јачањем базе одбрамбене индустрије
- Учешћем у мисијама и операцијама ЗБОП, учешћем у раду контролних аранжмана
- Рестриктивне мере, Борба против тероризма

Регион и поглавље 31

POGLAVLJE 31 VREMENSKI RASPORED PREGOVORA			
GLAVNI KORACI	CRNA GORA	HRVATSKA	SRBIJA
Eksplanatorni sastanak analitičkog pregleda:	17. maj 2013. godine	14. septembar 2006. godine	15. jul 2014. godine
Bilateralni sastanak analitičkog pregleda:	27. jun 2013. godine	2. oktobar 2006. godine	10. oktobar 2014. godine
Savjet odobrava izvještaj o analitičkom pregledu i utvrđuju se početna mjerila:	16. decembar 2013. godine	7. maj 2008. godine	?
Početna mjerila ispunjena:			
Pregovaračka pozicija dostavljena:	19. februar 2014. godine	8. maj 2008. godine	
Savjet odobrava Zajednički stav:	18. jun 2014. godine	25. jun 2010. godine	
Otvaranje poglavlja:	24. jun 2014. godine	30. jun 2010. godine	
Privremeno zatvaranje poglavlja:		22. decembar 2010. godine	

Специфичности преговора:

- **Хрватска** – мерило за затварање – јачање транспарантности и доношење Националне стратегије и Акционог плана за контролу лаког и стрељачког наоружања у стрду за одговарајућом Стратегијом ЕУ,
- **Црна Гора** – пуна усклађеност са Одлуком Савета 2011/168/ЗСБП (Римски статут и изручење држављана САД МКС),
- **Србија** – усклађивање са изјавама и декларацијама ЕУ у домену ЗСБП.